

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum

2007. szeptember
11. évfolyam 3. szám

ÚJ LEVÉLTÁRI FORRÁSKIADVÁNY

Az Állatorvos-tudományi Kar levéltára megalakulása óta kiemelt feladatának tekintti a birtokában lévő források bemutatását. Ennek jegyében indította meg 1987-ben az akkori Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtára (jelenleg Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum), amelynek keretében a Levéltár is működik, a Dokumentumok a magyar állatorvosi oktatás történetéhez című forráskiadványsorozatot. Az első kötet szerkesztői az 1786-1816 közötti időszak irataiból válogattak, az 1999-ig megjelent további három kötetbe az 1817-1849, az 1850-1875 és az 1876-1945 közötti korszakok válogatott forrásai kerültek. Már a történeti értelemben vett jelenkor, a második világháborút közvetlenül követő évek, az ún. „agrárregymetemi korszak” dokumentumait közli az V/1. kötet, amely 2002-ben jelent meg; az önálló főiskolai korszakot (1953-1962) bemutató V/2. kötet pedig 2003-ban hagyta el a nyomdát. A sorozat legújabb darabja idén jelent meg. A kötet összeállítója, Kiss Márton, karunk levéltárosa, az 1963-1970 közötti időszakból válogatott az egyetem életére, az állatorvosi hivatásra, szakmára, a felsőoktatás irányításának alakulására vonatkozó dokumentumokat.

A szóban forgó időszakból nagy terjedelmű irategyüttest őriz levéltárunk, ezért a kötetben szereplő 242 dokumentum kizárólag innen, az egyetemi tanácsulések kötetéből, illetve a Rectori Hivatal irataiból került kiválogatásra.

A kötet szerkezetében a sorozat korábbi darabjait követi. A dokumentumok időrendben sorjáznak. Az egyes iratokat folyamatos sorszám jelöli, amelyet az irat keletkezésének helye és dátuma, tárgya, végül az iktatószám követ. Az egyes dokumentumok az eredeti megfogalmazás szerint, azaz szöveghű módon, a különböző formai elemek (bekezdés stb.) figyelmen kívül hagyásával, általában teljes terjedelemben szerepelnek a kötetben. A válaszlevelek, illetve az egy adott ügyhöz tartozó esetleges további iratok csillaggal (*) kapcsolódnak az alapirathoz.

A kötet az egyetem életének egészét igyekszik a forrásokon keresztül bemutatni. Az adott korszak egyik legfontosabb eseménye az ún. nagyberuházás volt; ezzel kapcsolatosan 11 dokumentum is szerepel a kötetben. Ezen kívül olvashatunk a kiadványban a szervezeti, személyi változásokról, az oktatási reformokról (pl. a tananyag korszerűsítésről, az egyetemre történő felvételről, a gyakorlati képzés változásairól, az államvizsga rendszerének módosításairól, a továbbképzésről, valamint a meginduló szakállatorvos-képzésről). Ugyancsak megtalálhatók a kötetben az egyetemen folyó tudományos munkát, illetve ennek elismerését, az egyetem hagyományörző tevékenységét, a mezőgazdaság átszervezését, illetve az egyetem vezetésének ezzel kapcsolatos álláspontját bemutató dokumentumok is. Az eddig említett, tipikusnak mondható források mellett nem hiányoznak az olyan egyedi témájú dokumentumok sem kötetből, amelyek az intézmény mindennapi, kulturális és sport életéből villantanak fel képeket. A kiadványban szerepel néhány olyan dokumentum is, amely különlegessége, a benne rejlő humor okán érdemel figyelmet. A kötetben való könnyebb eligazodást forrásjegyzék, rövidítésjegyzék és névmutató segíti. (Dr. K. M.)

Dokumentumok a magyar állatorvosi oktatás történetéhez. 6.: 1963-1970. Szerk.: Kiss Márton. Budapest: SZIE Állatorvos-tudományi Könyvtár, 2007. 234 p.

RÉGMŰLT IDŐK ÁLLATORVOSLÁSA

A király az állatorvosi tanintézetben

Az állatorvosok jó egy évszázada tisztelgetnek örvendenek, és kedvező kép él róluk a társadalomban. Ez azonban nem volt mindig így. Az állatorvosképzés hajnalán az igen költséges oktatásra keveseknek volt lehetőségük, illetve igényük, és a végzett állatorvosok pályaképe sem volt mindig csábító. Hatalmas erőfeszítéseket tettek, hogy a sarlatánok és a falusi gyógyítók mellett minél több esetben részt vehessenek az állatok gyógyításában. Évtizedeken át ezt törvények és rendeletek sora is igyekezett ezt előmozdítani, többkevesebb sikerrel. Később a keleti marhavész leküzdése, az oktatás színvonalának emelkedése és a társadalmi változások magukkal hozták e szakma felemelkedését.

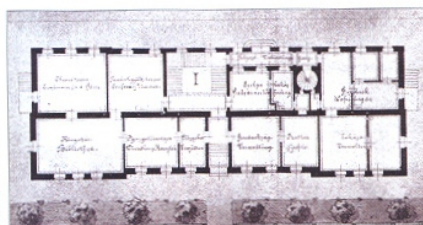
1886-ban, az akkor majd egy évszázados intézményt nagy megtiszteltetés érte, hiszen a király, I. Ferenc József tett látogatást itt, mint arról a *Veterinarius*¹ aktuális száma tudósított. „A király f. hó 5-ikén pontban 10 órakor érkezett a kétfogatu udvari kocsin, tábornoki egyenruhában... az igazgatósági épület elé, hol báró Orczy Béla miniszter, Tormay Béla min. tanácsos és az intézet főigazgatója [fogadta]... a király egész kíséretével az igazgatósági épületbe ment, hol Tormay az épületnek és telepnek ott kiállított nagy tervrajzát magyarázta meg behatóan. Innen a könyvtáron és olvasó termen át a bonczani és kórbonczani épületbe ment, hol dr. Szabó Alajos és dr. Nádaskay Béla tanárok fogadták. Itt behatóan és nagy érdeklődéssel megnézte a kórbonczani osztály érdekes gyűjteményét és több szakszerű kérdést intézett a kalauzoló Tormayhoz.”

A Rottenbiller utcai telephelyre költözés kedvező változásokat hozott a különböző tantervek elhelyezésében, mint azt a következő, a király által meglátogatott egységek nagy száma mutatja: ebkóroda, a lókóroda belgyógyászati osztálya, juhok, zuhanyzó helyiség, a kólikás-állatok gyógyterme, főzőkony-

¹Veterinarius, 1886. VIII. 5. 129-134.

Tormay Béla²

ha, gyógyszerház, a téli lovarda és műtőhelyiség, sebészeti osztály, patkoló műhely, nagy kohó, vegyészeti osztály és állami vegykísérleti állomás, állattenyésztési, élettani osztály, tanterem, optikai vizsgálatokra szánt helyiség.

Az igazgatósági épület 1881-ben³

Az ebkördában „... Tormay két érdekes eb példányt mutatott be ő felségének, melyeket a betegeskedése miatt távol levő dr. Azary tanár a veszettség ellen, még mielőtt Pasteur felfedezéseit nyilvánosságra hozta, oly sikeresen beoltott, hogy azóta többször veszett ebmarási kísérletek dacára sem tört ki rajtuk az ebdüh. A király nagy érdeklődéssel tudakozódott e kísérletek felől és azt a kérdést intézte Tormay-hoz, hogy Azary tanár nyilvánosságra hozta-e már ebbeli észleleteit?...”

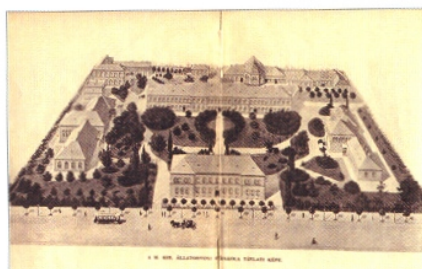
„...Thanhoffer tanár és h. igazgató megmutatott a királynak egy chimografion nevű írógépet, mely az érverést, a szíverést, a légzést, illetve a vér és a tüdő mozgását a legpontosabban feljegyző, a mit egy jelenvaló intézeti növendéken meg is mutatott. A dolgozó szobájában egy thermoelektrikus készüléket nézett meg, nagy figyelemmel, mely a legfinomabb hőfokot is megmutatja. Itt még egy

halnak a vérkeringését nézte meg a király mikroszkopon keresztül...”

Távozásakor gratulált az intézethez és elégedettségét fejezte ki.

Az elmúlt 120 év alatt az állatorvos-tudomány sokat fejlődött. A Rottenbiller utcai telek megváltozott, azonban még ma is megtalálható néhány az akkori épületek közül. Ezek külsőségeikben egy letűnt kort idéznek, falaik között azonban a ma lelkes kutatói dolgoznak a modern technika vívmányaival körülvéve. Csak remélhetjük, hogy újabb évszázad elteltével mai munkánkra tisztelettel tekintenek majd vissza az akkori állatorvosok, és akadnak olyanok, akik őrizni, kutatni fogják tanintézetünk emlékeit, történetét. (W. B.)

A M. Kir. Állatorvosi Főiskola távlati képe

BIZONYÍTÉKOKON ALAPULÓ ÁLLATORVOSLÁS

A hetvenes években a humán orvoslásban megjelent fogalom napjainkra az állatorvoslásban is ismertté vált. Sokféle definícióval találkozhatunk a szakirodalomban, ám a lényeg többnyire az, hogy az EBVM (evidence based veterinary medicine – bizonyítékokon alapuló állatorvoslás) az elérhető legfrissebb és legpontosabb bizonyítékok, a meglévő klinikai szaktudás használatára ösztönöz, a páciensek igényeinek figyelembevételével, hogy a számukra legjobb döntések születjenek.

Ez a gyakorlatban öt lépésből áll:

1. Először meg kell határozni, mely területen nincs meg a kellő információ (bizonyíték), és ezt kell átalakítani kereshető kérdéssé. Ennek elősegítésére több, a szempontokat összefoglaló betűszót is létrehozta, ilyen például a PICO:

Patient population: a páciens milyen csoportba tartozik (pl. az állat faja, neme)

Intervention: a beavatkozás típusa (pl.: sebészet, diagnosztikai tesztek)

Comparison: összehasonlítás (pl.: régi és mai eljárás)

Outcomes: eredmények (pl.: normálértékek visszaállítása, élettartam várható növekedése)

2. Meg kell keresni a legjobb bizonyítékokat (információkat) a kérdés megválaszolásához. A fent látott betűszó (PICO) segítségével „előhívott” kifejezések (pl. macska, diagnosztikai teszt, FIV) kulcsszavakká válnak a keresésben. Ezen szavak kiválasztásakor nagyon körültekintőnek kell azonban lenni (kutya, kutyaféle, kölyök-kutya, szuka), mert találatokat szalaszthat el az ember, vagy túl sok, az adott kérdésnél nem releváns találat lesz.
3. Kritikusan kell értékelni a keresési eredményeket érvényességük és használhatóságuk szempontjából.
4. Össze kell vetni a találatokat a saját ismereteinkkel.
5. Értékelni kell a kapott eredményeket (meggyeznek-e az elvárattal, és ha nem, akkor ennek mi lehet az oka), és fel kell használni az így megszerzett új tudást.

Manapság az állatorvosok az internetet és az adatbázisokat használva könnyen és gyorsan hozzáférhetnek a legújabb kutatási eredményekhez, amelyek csak hosszú évek múltán jelennek meg az egyetemi tankönyvekben. A diagnosztika és a kezelések a humán orvoslásban megszokott szintet is elérik. Még mindig van azonban ellenállás az állatorvosok részéről az EBVM befogadásával szemben.

A tankönyvek, a folyóiratok, az állatorvosi konferenciák és az internetes oldalak az EBVM-el kapcsolatos információk majdnem korlátlan tárházát kínálják, hogy elősegítsék a klinikai bizonyítékoknak a napi használatba való beépülését. (W. B.)

Schmidt, P.: Evidence-Based Veterinary Medicine: Evolution, Revolution, or Repackaging of Veterinary Practice? = Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice, 37. 3. 409-417.

KERESŐSULI 11.

Olvastam valamit a Journal of Small Animal Practice-ben egy-két éve a kutya-diabetes genetikájáról...

PubMed - Journal Database és Single Citation Matcher

Előfordul, hogy nem tudjuk pontosan egy cikk adatait, amelyre hivatkozni szeretnénk vagy amelyre szükségünk van. Lépjünk be a PubMed adatbázisba (<http://www.pubmed.gov>), és válasszuk a baloldali menüből Single Citation Matchert, a hivatkozások keresőjét.

² Mészáros M. János Dr.: Az állatorvos-képzés 1818-tól 2004-ig elhunyt tanárainak és előadónak sírjai. Budapest: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár. 2007. p. 144. ³Veterinarius, 1886. VIII. 5. 129-134.

³ Tormay Béla: A Magyar Királyi Állatorvosi Tanintézet életrajza 1881-ről. Budapest: Athenaeum Kiadó, 1882. 85 p. 1 t.

PubMed Single Citation Matcher

Use this tool to find PubMed citations. You may omit any field.

Journal may be the full title or the title abbreviation.

For first and last author searching, use Smith J format.

Journal: Date: Volume: Issue: First page: Author name (see help): Title words:

Ha az általunk ismert adattöredékeket beírjuk a Single Citation Matcher megfelelő mezőibe, megkapjuk a keresett hivatkozásokat. Például olvastunk valamit a *Journal of Small Animal Practice*-ben egy-két éve a diabetes mellitus genetikai hátteréről. A JOURNAL sorba elkezdjük beírni a címet vagy annak rövidítését, és automatikusan megjelenik a teljes cím, amit arra ráépítve egy enter megnyomásával beemelhetünk. Beírhatjuk az évszámot, és a címben előforduló szót is. Az eredmény: Davoson, L.: Determining the genetics of canine diabetes mellitus. *J Small Anim Pract.* 2005 Sep;46(9):464.

Ha a folyóiratcímmel gond lenne – ha pontatlanul írjuk, nem jelenik meg –, forduljunk a folyóiratok adatbázisához, a Journals Database-hez. Itt kereshetünk a cím szavaira, szótöredékekre, rövidített alakra is, és megtaláljuk mind a teljes címet, mind a rövidítéseket, és még számos egyéb adatot is minden egyes, a PubMedben feldolgozott folyóiratról (cím, nemzetközi azonosító szám, cím-rövidítés, kezdő év, kiadó, nyelv, ország, szakterület, azonosító). Nagyon hasznos ez az adatbázis akkor is, ha hivatkozásként a folyóirat szokásos rövidítését kell használni, vagy fordítva: egy rövidítés alapján a teljes címet kell megállapítani.

Journals Database

Search for the journal of your interest.

Journal:

Journal: *Small Animal Practice* Date: Volume: Issue: First page: Author name (see help): Title words:

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A magyar állatorvosképzés 220 évének állít méltó emléket

DR. FEHÉR GYÖRGY: BIOGRAPHIA ELHUNYT TANÁRAINK ÉS ELŐADÓINK ÉLETRAJZAI 1787-2007

című könyvének új, harmadik kiadása, amely az előzőnél ötvenkettővel több, összesen 138 életrajzot közöl Tolnay Sándortól a fájdalmasan korán eltávozott kortársakéig. Az adatokban bővelkedő, szinte lexikonként használható, de személyes vonásokat is felvillantó biográfiai összefoglalásokból az állatorvosképzés és az állategészségügy története is kirajzolódik, továbbgondolásra ösztönözve az olvasót.

A keménykötésű, fekete-fehér fényképekkel illusztrált kötet megjelenése 2007 decemberére várható. Kiadó: SZIE Állatorvos-tudományi Kar. Ára: 4.000,- Ft.

Előjegyezhető személyesen, e-mailben: library.univet@aotk.szie.hu vagy postai úton az Állatorvos-tudományi Könyvtár címén (1078 Budapest, István u. 2. D épület). Az előjegyzett példányokat, a számlával együtt, a megjelenést követő héten postázzuk (a csomagolási és postaköltség 600,- Ft), vagy személyesen átvehetők az Állatorvos-tudományi Könyvtárban.

Az előjegyzéssel egyidejű befizetés esetén – 2007. november 1-ig – a könyvet 10% kedvezménnyel vásárolhatja meg (3600,- Ft + 600,- Ft postaköltség!)

Ha megrendeli Mészáros M. János: Az állatorvos-képzés 1818-tól 2004-ig elhunyt tanárainak és előadóinak sírjai c. könyvét, arra ugyancsak 10% kedvezményt adunk, melynek ára 1350,- Ft. Egyidejű rendelés esetén külön postaköltséget nem számítunk fel.

Az előfizetést kérjük az „Alapítvány az Állatorvos-tudományért”-hoz eljuttatni személyesen, átutalással vagy csekken (cím: Alapítvány az Állatorvos-tudományért, 1078 Budapest, István u. 2., számlaszám: 11707024-20292975). A befizetési csekket a megrendelés után postán küldjük ki. Kérjük megjegyzésként feltüntetni: Biographia előfizetés!

Megrendelés

Megrendelem az alábbi könyve(ke)t:

1. Dr. Fehér György: Biographia. Elhunyt tanáraink és előadóink életrajzai. 1787-2007.	Példányszám:....	Ára:
Kedvezményes ára november 1-ig: 3600,- Ft		
2. Mészáros M. János: Az állatorvos-képzés 1818-tól 2004-ig elhunyt tanárainak és előadóinak sírjai.	Példányszám:....	Ára:
Kedvezményes ára november 1-ig: 1350,- Ft		
Csomagolási és postaköltség	600,- Ft	Ára:
(személyes átvétel esetén nincs!)		
	Összesen:	

Amennyiben postai úton szeretné megkapni a kötet(ke)t, kérjük adja meg pontos címét:

Dátum: Olvasható név:

Alírási:

KERESŐSÜLI 12.

Szükségem lenne a 853/2004-es EU rendelet teljes szövegére és a vadhús vizsgálatára vonatkozó előírásokra!

Keresés az EUR-lex-ben

Az EUR-lex, az Európai Unió joganyag adatbázisa, már magyar nyelven is kereshető.

Induljunk a <http://eur-lex.europa.eu/hu/index.htm> oldalról! Itt böngészhetünk az *Official Journal (Hivatalos Lap)* számai között vagy végezhetünk keresést a teljes adatbázisban.

Esetünkben ismert a rendelet száma és a kibocsátás éve. Válasszuk az **Egyszerű keresést** a bal oldali menüből, és ezen belül a **Természetes szám szerinti** vagy az **Egyszerű szerkezetbe foglalt szöveg** keresést. Ide beírva az évet (2004) és a számot (853) megkapjuk a kért dokumentumot (és mindazokat, amelyek kiegészítik, módosítják), amit letölthetünk html vagy pdf formátumban.

EUR-lex

Search results for: 853/2004

Document details:

- Document type: Regulation
- Document number: 853/2004
- Document date: 2004
- Document subject: Meat
- Document language: English
- Document status: In force

Links:

- Full text
- HTML
- PDF
- XML
- JSON
- CSV
- Excel
- Word
- PowerPoint
- Flash
- Audio
- Video
- Images
- Maps
- Other

Ha további, a vadhúsra vonatkozó joganyagot keresünk, válasszuk a **Szavak szerinti** keresést, jelöljük be, hogy a címben és a szövegben is keresünk. A **vadhús** kifejezésre 96 találatot kapunk. Ha ezt sokalljuk, pontosíthatjuk keresésünket: további **Szavak**, **Dátum** vagy **időtartam**, **Kibocsátó**, **Fejezetek**, **Kulcsszavak (EUROVOC)**, **A jogi aktus típusa** megadásával. Írjuk be pl. a **Szavak** választása után megnyíló menübe a **vizsgálat***, **állategészségügy*** kifejezéseket. A kereső sorok közé kiírt **ÉS**, illetve **KIVÉVE** kapcsolaton kívül alkalmazhatunk csonkolást, és egyszerűen **vessző** beszúrásával VAGY kapcsolatot is.

EUR-lex

Search results for: vadhús

Document details:

- Document type: Regulation
- Document number: 853/2004
- Document date: 2004
- Document subject: Meat
- Document language: English
- Document status: In force

Links:

- Full text
- HTML
- PDF
- XML
- JSON
- CSV
- Excel
- Word
- PowerPoint
- Flash
- Audio
- Video
- Images
- Maps
- Other

Kiemelhetjük például a rendleteket a **Jogi aktus típusa** lehetőségre kattintva a **rendeletek** választásával.

A teljes joganyag fordítása folyamatban van, ezért átmenetileg az angol felületen a **game meat** kifejezéssel még több találatot kapunk.